

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการประคบร้อนด้วยสมุนไพรต่ออาการปวดข้อ ข้อฝืด และความลำบากในการทำกิจกรรมในผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม

ชื่อผู้เขียน นางสาวพยอม สุวรรณ

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. พิภพ นันทชัยพันธ์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ เอี่ยมจ้อย	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วารุณี พองแก้ว	กรรมการ
อาจารย์ ดร. อวยพร ตันมูขยกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์วิลาวัลย์ พิเชียรเสถียร	กรรมการ

บทคัดย่อ

โรคข้อเข่าเสื่อมเป็นภาวะเรื้อรังอย่างหนึ่ง วิธีการจัดการกับอาการของผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพที่สุดอาจใช้หลายวิธีร่วมกัน ได้แก่ การใช้ยา การดูแลรักษาที่ไม่ใช้ยา และการผ่าตัด การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลของการประคบร้อนด้วยสมุนไพรต่ออาการปวดข้อ ข้อฝืด และความลำบากในการทำกิจกรรมในผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมจำนวน 30 ราย ที่มารับบริการที่ห้องตรวจกระดูกและข้อ โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ เลือกแบบเจาะจงและสุ่มเข้าเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวนเท่ากัน ผู้วิจัยติดตามเยี่ยมที่บ้านของตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม รวม 8 ครั้ง โดยกลุ่มทดลองได้รับการประคบร้อนด้วยสมุนไพรและกลุ่มควบคุมได้รับการประคบร้อนด้วยกระเป๋าน้ำร้อน แบบประเมินที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 3 ส่วนคือ แบบประเมินอาการปวดข้อ ข้อฝืด และความลำบากในการทำกิจกรรมในผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม ซึ่งสร้างขึ้นโดยผู้วิจัยที่ผ่านการตรวจสอบด้านความตรงตามเนื้อหาและด้านความเชื่อมั่น กลุ่มตัวอย่างตอบแบบประเมินรวม 3 ครั้ง คือ ครั้งที่หนึ่งก่อนได้รับการประคบข้อเข่า

ครั้งที่สองหลังจากประคบข้อเข่าครบ 7 วัน และครั้งสุดท้ายหลังจากหยุดประคบข้อเข่าได้ 7 วัน วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และทดสอบความแตกต่างของคะแนนอาการปวดข้อ ข้อฝืด และความลำบากในการทำกิจกรรมภายในกลุ่ม ด้วยสถิติทดสอบพรีดแมนและวิลคอกซอน สำหรับความแตกต่างของคะแนนที่ลดลงของอาการปวดข้อ ข้อฝืด และความลำบากในการทำกิจกรรม ระหว่างกลุ่มประคบร้อนด้วยสมุนไพรกับกลุ่มประคบร้อน ใช้สถิติทดสอบแมน-วิทนี ยู

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างของคะแนนอาการปวดข้อ ข้อฝืด และความลำบากในการทำกิจกรรมก่อนได้รับการประคบข้อเข่า สมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนดังนี้

1. ภายหลังจากได้รับการประคบร้อนด้วยสมุนไพรและประคบร้อน กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีคะแนนอาการปวดข้อ ข้อฝืด และความลำบากในการทำกิจกรรม น้อยกว่าก่อนได้รับการประคบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

2. เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มพบว่ามีความแตกต่างของผลที่ได้รับจากการประคบร้อนด้วยสมุนไพรและการประคบร้อน โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการประคบร้อนด้วยสมุนไพรมีคะแนนอาการปวดข้อ ข้อฝืด และความลำบากในการทำกิจกรรม ลดลงมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการประคบร้อนเพียงอย่างเดียว ($p < .05$) ยกเว้นอาการข้อฝืดภายหลังจากหยุดประคบ 7 วัน

ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของการประคบร้อนและประคบร้อนด้วยสมุนไพร ที่เป็นการพยาบาลที่เหมาะสมที่จะให้ประโยชน์ต่อผู้ป่วย และยังส่งเสริมบทบาทอิสระของพยาบาล ในฐานะที่เป็นวิชาชีพหนึ่ง ผู้วิจัยจึงเสนอให้นำผลที่ได้ไปสู่การปฏิบัติและการวิจัยทางการพยาบาลต่อไป

Thesis Title Effects of Hot Herbal Compress on Joint Pain Joint Stiffness and Physical Disability among Knee Osteoarthritic Patients

Author Miss Payom Suwan

M.N.S. Medical and Surgical Nursing

Examining Committee

Lecturer Dr. Pikul Nantachaipan	Chairman
Assistant Professor Wanpen Eamjoy	Member
Assistant Professor Dr. Warunee Fongkaew	Member
Lecturer Dr. Ouyporn Tonmukayakul	Member
Associate Professor Wilawan Picheansathian	Member

Abstract

Knee osteoarthritis is a chronic conditions. The most effective approach to manage the patients' symptoms may be a combination of pharmacologic agents, nonpharmacologic interventions, and surgical treatment. The purposes of this quasi-experimental study were to examine the effects of hot herbal compress on joint pain, joint stiffness, and physical disability among knee osteoarthritic patients. Thirty adult patients with knee osteoarthritis were purposely selected from the outpatient department of Nakornping Hospital, Chiang Mai. The subjects were randomly assigned equally into the experimental and the control groups. The nurse investigator performed 8 home visits for each group providing hot herbal compression to the experimental group and hot compression to the control group. The assessment form was developed by the researcher composed of three parts namely joint pain, joint stiffness, and physical disability. The content validity and reliability were ascertained. All subjects were asked to answer this form

three times, firstly before knee compression, secondly on the 7th day of knee compression, and lastly on the 7th day after knee compression. The demographic data was analyzed by descriptive statistics. The differences of joint pain, joint stiffness, and physical disability scores within each group were analyzed by the Friedman Test and Wilcoxon Matched-pairs Signed-ranks Test. The differences between groups in decreasing of joint pain, joint stiffness, and physical disability scores were tested by the Mann-Whitney U Test.

The results of the study revealed that there were no differences in joint pain, joint stiffness, and physical disability scores between both groups before receiving knee compression. The hypothesis of the study were supported as follows:

1. After receiving hot compression either with or without herbal substances, the subjects in both groups had significantly lower scores on joint pain, joint stiffness, and physical disability than before receiving compression (all $ps < .05$).

2. Comparison between groups revealed the significant differences between the effects of hot compression and hot herbal compression. The subjects who received hot herbal compression had more decreasing scores on joint pain, joint stiffness, and physical disability than those received only hot compression (all $ps < .05$), except the joint stiffness at the 7th day after compression.

Results of the study revealed the value of hot compression both with and without herbal substance as appropriate intervention that benefit to patients and also contribute to nursing role as an autonomous profession. Implications to nursing practice and further research were recommended.